

Aika	18.9.2017 klo 13.00 - 16.00
Paikka	Tipotien terveysasema, luentosali, Tipotie 4, Tampere
Läsnä	Erillinen osallistujalista Osallistujia 19 + 2

1. Alkusanat, kahvit ja nimilaput

Jokaiselle on tehtynä nimilaput, jotka helpottavat ryhmämme työskentelyä. Varsinaisen jäsenen nimi on päällimmäisenä ja alta löytyvät varajäsenten nimet.

2. Edellisen kokouksen pöytäkirja

Kokouksen pöytäkirjaan ei tehty muutoksia.

3. Anniina Pesonen, Suomen Mielensterveysseura

Lapsen mielensterveyden edistäminen

Anniina kertoi Suomen Mielensterveysseuran historiasta ja lapsen mielensterveyden edistämisestä. Hänellä oli mukana myös paljon materiaalia, joista on hyötyä varhaiskasvatuksen henkilökunnalle. Anniinan diat lähetetään kaikille osallistujille.

4. Perhekeskustoimintamalli ja varhaiskasvatus sen osana

Maria Antikainen avasi perhekeskustoimintamallia ja sen tulevaa rakennetta sekä perhekeskustoimintamallin ympärillä olevia kehittämisryhmiä alatyöryhmineen. Marian diat ovat osana kehittämisryhmän kokousdioja.

Kehittämisryhmä jakautui kuuteen ryhmään ja teki ryhmätyön horisontaalisen yhteistyön näkökulmasta perhekeskustoimintamallissa.

Ryhmätöiden purku:

Ryhmä 1

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina neuvola

Mikä toimii?

- perheparkki -malli on toimiva malli Kangasalla ja keinu- malli Tampereella. Niissä molemmissa on toimivat tiimit, jotka mahdollistavat toiminnan
- perhekeskustoimintamallinen ajattelu pohjalla

Mitä kehittäisit?

- mitä lähempänä palvelu on, niin sitä parempi sen on
- yhteiset koulutukseton auttaa toimintaa

Ryhmä 2

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina kotipalvelu ja perhetyö

Mikä toimii?

- perhetyöntekijä voi tuoda lapsen hoitoon
- perhetyöntekijä tulee päiväkotiin seuraamaan lapsen toimintaa, osallistuu vasuihin, verkostopalaveriinhin
- varhaiskasvatuksen perhetyössä/perheohjauksessa ei synny eikä vaadi asiakkuutta, mikä voi madaltaa perhetyön kynnyistä (Lempäälä)

Miten kehittäisit?

- enemmän keskustelua toimijoiden välille
- tutustuminen yhteistyökumppaniin ja hänen työhönsä
- kotipalvelua tarvittaessa myös varhaiskasvatuksen piirissä oleviin perheisiin

Ryhmä 3

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina sosiaalityö

- moniammatillinen ryhmä: yhteistyöhön vakiintuneet kokoontumiset ja rakenteet kunnossa
- jalkautuminen
- intensiivityöntekijä voisi olla lapsen mukana varhaiskasvatuksessa (Valkeakoski)
- kiertää päiväkodissa: saa kasvot henkilöille, helpompi ottaa yhteyttä
- rakenteita: esim. erityisopettaja verkoston kokoajana, kun huoli herää
- osaamisen hyödyntäminen: varhaiskasvatus olisi tietoinen, mitkä ovat ne kohdat, joissa voi hyödyntää sosiaalityön osaamista

- lastensuojelun avohuollon tukitoimet ja varhaiskasvatuksen toimijat saman pöydän ääressä

Ryhmä 4

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina perheneuvola

- **hyvin toimivat rakenteet**
  - yhteiset tapaamiset vuosittain vaka & koulu - sosiaalityö - perheneuvola
→ vaihdetaan tietoja, luodaan yhteisiä käytäntöjä
  - pienen kunnan yhteistyö toimii
  - KEINU-tiimeissä perheneuvolan työntekijä on vakijäsen eli perhe saa yhteyden/kontaktin suoraan perheneuvolaan
  - apua lapsen tuen tarpeeseen eli varhaiskasvatuksesta ohjataan perheitä ottamaan yhteyttä perheneuvolaan
  - konsultaatiomahdollisuus varhaiskasvatuksen toimijoilla
- **yhteistyön kehittäminen**
  - jonot pois perheneuvolasta
  - kouluttajia ja koulutuksia perheneuvolasta varhaiskasvatuksen osaamisen lisäämiseksi
  - järjestöjen ja seurakuntien konsultaatiomahdollisuuden vahvistaminen (ennaltaehkäisevä näkökulma)
  - yhteisten ilmiöiden esiin nostaminen ja käsitteleminen yhdessä eri tavoin (esim. pienet käyttäytymisen ongelmista kärsivät lapset)
    - ajatuksena "koko kylä kasvattaa"...
  - jos asiakas on perheneuvolan asiakas, varhaiskasvatus mukaan yhteistyöhön sekä alussa että lopussa
    - eli miten voimme tukea lasta ja vanhempia varhaiskasvatuksessa
  - haaveena "Konsti kulkee" -malli eli perheneuvolan nopean avun ryhmä (sosiaalityöntekijä, psykologi, lastenpsykiatri) eli jonottamista ei tarvittaisi...
- varhaiskasvatus hyödyntää perheneuvolan tietoa ja osaamista
  - osaamisen vahvistamiseksi ja perheen tukemiseksi selkeä polku: koulutus, konsultaatio ja "Konsti kulkee" -ryhmä varhaiskasvatuksen
  - lapsen tilanteen kuvaaminen varhaiskasvatuksessa (tapaaminen, teksti, video...)

- perheneuvola voisi hyödyntää paremmin varhaiskasvatuksen tietoa ja osaamista
  - o perheneuvola voisi tavata/tutkia lasta varhaiskasvatuksessa tai avoimissa palveluissa: lapsi omimmassa ympäristössään ikäkavereiden joukossa
  - o varhaiskasvatus mukaan esim. tutkimus/hoitovaiheen päättyessä, jotta saataisiin ”eväitä” arkeen

Ryhmä 5

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina eropalvelut

Mikä toimii tällä hetkellä?

- eroperhepalveluita pienissä kunnissa vähän, Tampereella paremmin

Mitä kehittäisit?

- puheeksiottamista luonnistettava (koulutus?) varhaiskasvatuksen väen keskuudessa
- vanhemmat harvoin tuovat tilannetta esille
- lapsen tukemista esim. vaihtotilanteissa
- infomateriaalia tarjolle: ”Eron edessä”
- vanhempainilloissa kerrottaisiin eron merkityksestä lapselle ja vaka-väen olisi hyvä tietää voidakseen tukea ja tarvittaessa ohjata
- ei ole paikkaa mihin ohjata vanhempia
- selkeä tieto kenelle ohjata, vaikkapa jalkautuva apu → esim. vakan perheohjaaja

Millaisissa tilanteissa voitaisiin hyödyntää toisen ammattitaitoa nykyistä paremmin puolin ja toisin?

- Erotilanteiden tunnistaminen ja eteenpäin ohjaaminen

Ryhmä 6

Varhaiskasvatuksen yhteistyökumppanina järjestöt ja seurakunnat

- MLL: avoimet kerhot, perhekerhot, muskarit, lastenhoito
- srk: pikkukirkko, päiväkerhot, joulu-/pääsiäiskirkot, kriisityö, diakoniatyö, eettinen kasvatus
- Martat
- seniorikerhot, kerhomummot
- urheiluseurat → ohjausta toimijoiden piiriin, perheiden yhteiset harrastukset

- materiaalit, joihin kuuluu myös materiaalit, nettisivut, puhelin, koulutukset, arvioinnit-> kuinka saada sitä paremmin muidenkin käyttöön
- vapaaehtoisten suuri rooli järjestöissä

Mitä kehittäisitte?

- kehitettävää: materiaalit, nettisivut, puhelin, koulutukset, arvioinnit-> kuinka saada sitä paremmin muidenkin käyttöön
- Kuinka voisi hyödyntää yhteistyössä vapaaehtoisten voimaa

5. Pilottien aloittaminen

Susanna avasi pilottien etenemistä. Piloteille on tulossa yhteinen pilottisuunnitelmarunko viimeistään kuun vaihteessa. Pilottien etenemisestä löytyy ”kaavio” diasarjassa.

Joitakin toimijoita on vielä, jotka eivät ole viestitelleet pilottinsa kohdetta. Pyritään saamaan aikaiseksi pilottikokonaisuuksia, eli tehdään eri kuntien ja toimijoiden kanssa työtä yhdessä saman kokonaisuuden ympärillä. Koordinaattorit ovat apuna ja tukena tässä. Meihin voi olla yhteydessä ja pyytää apua.

Kotitehtävän jatkotyöstäminen. Elokuun tapaamisessa käsitelimme alla olevia kysymyksiä ryhmissä. Olemme epäselvästi ohjeistaneet teitä tuolloin: Tavoitteena on siis saada teiltä toimijoita tieto omasta pilotistanne mahdollisimman pian. Lähettäkää vastauksia pilotistanne osoitteeseen maria.antikainen@valkeakoski.fi 3.10 mennessä. Laitan tähän vielä hieman lisää aikaa (alkuperäinen oli 29.9); koska en ole saanut muistiota lähtemään viime viikolla ja kaikki eivät olleet kokouksessa ja nähneet muistutusta siellä. Työtä voi jatkaa kun saamme kaikille pilottirunkosuunnitelman. Tässä on kysymyksiä, joihin voi myös Marialle laittaa jo vastauksia 3.10 mennessä.

- Mitä lähdette pilotoimaan? Miten lähdette etenemään konkreettisesti?
- Millaista muutosta tavoitellaan ja miten sitä voidaan mitata? Miten lähtötilannetta ja pilotin jälkeistä tilannetta kuvataan/mitataan?
- Millä laajuudella organisaatiossa lähdetään toteuttamaan pilottia? Kuinka monta varhaiskasvatuksen ryhmää/yksikköä/toimijaa lähtee mukaan? Keitä muita toimijoita/sidosryhmiä on mukana?
- Millaista yhteistyötä voidaan tehdä muiden seutukuntien organisaatioiden kanssa, jotka kehittävät samaa osa-aluetta?

- Millaisia haastavia tilanteita tai kysymyksiä pilotin suunnitteluun tai toteutukseen voi liittyä? Miten tilanteet ratkaistaan?
- Mitä kunnat/seurakunnat/järjestöt toivovat koordinaattoreilta? Mikä on kunnan Lape-ryhmän rooli pilotin suunnittelussa ja toteuttamisessa?

6. Muut asiat

- Diasarjasta löytyy tämän hetkinen tieto pilottiosallistujista
- Esiopetuksen alatyöryhmä kokoontuu ensimmäisen kerran tiistaina 26.9.2017
- Seuraavat varhaiskasvatuksen kehittämisryhmän kokoukset:

24.10 klo 13-16 Tipotien luentosal

Vanhempien tukeminen.

21.11. klo 13-16 Tipotien luentosal

Erityis- ja vaativan tason palvelut. Linkitetään varhaisentuen osuus tähän päivään

18.12 klo 13-16 Koilliskeskus, monitoimitila Kivi

Kokoava ja vuoden 2018 suunnittelu

- Seuraavassa tapaamisessa piti olla aiheena sekä kiusaaminen ja kaverisuhteet sekä vanhempien tukeminen, mutta pudotimme ensimmäisen osion pois ja keskitymme vanhempien tukemisosuuteen. Mukaan tulee MLL Hämeen piiristä Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen - kehittämisryhmän koordinaattori Tia Kemppainen. Tästä syystä heitämme teille LAPE -pätkinän Tiialta. Löydät sen muistion lopusta ja dioista.
- Pippurin nettisivut ovat auenneet ja sieltä löytyy paljon materiaalia ja ajankohtaista tietoa sekä muistiot yms <https://lapepirkanmaa.fi/>
- Muutosagentti Titta Pelttari ja Susanna jatkavat sivistysjohtajakierrosta Pirkanmaalla
- Laittakaan koulutusideoita Susannalle
- TAMK opinnäytetyöideoita tai graduideoita - viestitelkää kun nousee ideoita
- Pre seminaari 20.9.2017 Kohti lapsiystävällisempää kuntaa ja maakuntaa: Kuuntele ja opi lapsilta ja nuorilta. Tallennelinkki : <http://videonet.fi/web/thl/20170920/>

- LAPE -päivät 21-22.9.2017. Tallennelinkki :
www.thl.fi/fi/ajankohtaista/tapahtumat/tapahtumakalenteri/-/event/3176752 Sieltä löytyy jokaisen puhujan kohdalta oma tallennelinkki (luvan antaneiden kohdalta)

LAPE- pähkinä - palautus 10.10. susanna.raivio@ylojarvi.fi

Keskustelkaa ja kirjatkaa oman organisaation/yksikön sisällä:

Millaisia vanhemmuuden ja/tai parisuhteen tuen tarpeita ja tilanteita olet kohdannut työssäsi?

- Nimeä tilanne ja mieti onko kyse vanhemmuuden vai parisuhteen tuen palvelusta.
- Kuinka usein tilanne toistuu työssäsi?
- Saiko asiakas tarvitsemansa eli osaitko ratkaista tilanteen (esim. ohjaaminen oikean palvelun äärelle)?
- Mistä tiedät, että asiakas sai tarvitsemansa (esim. kerätäänkö asiakaspalautetta tai kokemustietoa)?
- Entä millaisia haasteita tilanteen hoitamiseen/ ongelman ratkaisemiseen liittyi?

Valkeakoskella 26.9.2017

Susanna Raivio
040 6602 180
susanna.raivio@ylojarvi.fi

Maria Antikainen
040 335 7688
maria.antikainen@valkeakoski.fi